

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΛΝΤ « Ο πιστός φίλος»

Ο διδακτικός στόχος της ιστορίας είναι να "καταγγείλει" την υποκρισία μέσα από το παράδειγμα του πλούσιου μυλωνά, που θεωρητικά είναι ο πιστότερος φίλος του καλόψυχου αλλά αφελούς Χανς, ενώ στην πραγματικότητα κοιτάζει μόνο το συμφέρον του. Ο μυλωνάς προβάλλει στον εαυτό του και στους άλλους μια σειρά λογικοφανή επιχειρήματα προκειμένου να παρουσιάσει ως γνησίως "φιλική" τη συμπεριφορά του απέναντι στο μικρούλη Χανς. Η ιδέα στηρίζεται στην αντίθεση μεταξύ αληθινού -πλαστού και παρουσιάζει την τριμερή δομή του παραμυθιού : αρχή-μέση -τέλος

Ενότητες του κειμένου:

Ενότ. 1^η («Ο μικρούλης Χανς...είναι ολοφάνερο»): Ο καλός Χανς και ο υποκριτής μυλωνάς.

Ενότ. 2^η («Νωρίς το άλλο...πολύ καλός μαθητής»): Η εκμετάλλευση του Χανς από τον πλούσιο μυλωνά.

Ενότ. 3^η («Ένα βράδυ...το τίμημα της γενναιοδωρίας»): Ο θάνατος του Χανς και η αχαριστία του μυλωνά.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ σχηματικοί (καλός/κακός) χωρίς άλλα ιδιαίτερα ατομικά χαρακτηριστικά.

Χανς: γενναιοδωρος, καλοσυνάτος, ανιδιοτελής, αλτρουιστής, εργατικός, ακούραστος να προσφέρει υπηρεσίες, αφελής, μεγαλόκαρδος, βιοπαλαιστής.

Μυλωνάς: υποκριτής, εγωιστής, αχάριστος, όλο παχιά λόγια, σκληρός, κυνικός, εκμεταλλευτής, πονηρός, συμφεροντολόγος, μικρόψυχος, εκβιάζει ψυχολογικά, τον κάνει να νιώθει υποχρεωμένος για ένα δώρο που δεν του έκανε τελικά ποτέ, όσο άχρηστο και αν του ήταν .

Ο αθώος Χανς ανυποψίαστος αφέθηκε να λεηλατηθεί ή μάλλον να κατασπαραχθεί από τον Χιου, το μυλωνά, ο οποίος σιγά και σταθερά τον απογύμνωνε από τα υπάρχοντά του με το πρόσχημα της φιλίας, του έκλεψε την καρδιά, έγινε αίτιος του θανάτου του, προς τον οποίο ο καημένος ο Χανς βάδισε για χάρη του φίλου του. Το διήγημα αυτό φέρει όλα εκείνα που χαρακτηρίζουν τον σπουδαίο Ιρλανδό συγγραφέα, όπως λεπτή και μόλις διακρινόμενη ειρωνεία, παράπονο σαν κατακάθι, λάμπεις καλοσύνης, λόγο άφθαστο και άφθαρτο, εικόνες της αληθινής ζωής, αγάπη στον πάσχοντα, λατρεία στη φύση.

Αφηγητής: δεν συμμετέχει στα γεγονότα. Αφήγηση: γ' πρόσωπη.

Αφηγηματικοί τρόποι: Αφήγηση, διάλογος, λίγοι μονόλογοι, περιγραφή: Παρουσιάζεται ο πλούτος του μυλωνά, η δύσκολη ζωή του Χανς, η νυχτερινή καταιγίδα. Οι διάλογοι βοηθούν στο να αποκαλυφθεί η αντίθεση του καλού και του κακού που κυριαρχεί σε όλο το παραμύθι: η αλήθεια και η υποκρισία. **Σχόλια του αφηγητή:** Μια φράση που επαναλαμβάνεται συνέχεια και δείχνει τη συμπάθεια του αφηγητή είναι «ο καημένος μικρούλης Χανς».

Τόπος και χρόνος: είναι αόριστοι. Από τον τρόπο ζωής των ηρώων και τις συνθήκες που επικρατούν καταλαβαίνουμε ότι είναι την "παλιά εποχή" (το επάγγελμα του μυλωνά, το φανάρι, το άλογο ως μεταφορικό μέσο).

Ο χρόνος κυλάει γραμμικά, χωρίς αναδρομές στο παρελθόν. Ο τόπος που διαδραματίζονται τα γεγονότα είναι επίσης αόριστος.

Γλώσσα: απλή δημοτική και έχει λίγα εκφραστικά μέσα, όπως άλλωστε συνηθίζεται στα παραμύθια.

Ύφος: απλό με ειρωνικό τόνο.

Εκφραστικά μέσα: Επίθετα, μεταφορές και εικόνες.

Το τραγικό τέλος της ιστορίας δεν είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα των παραμυθιών που συνήθως έχουν happy end. Διδάσκει ωστόσο ότι η συνεχής υποχωρητικότητα στις απαιτήσεις των άλλων και η ευπιστία στη γνησιότητα των αισθημάτων τους, οδηγεί συχνά στην αδιάντροπη εκμετάλλευση, την αναλγησία, την αχαριστία και την απανθρωπιά. Σκέψη παράλογη, σχεδόν σουρρεαλιστική. Αντιστρέφει τη λογική παρουσιάζοντας τον εαυτό του θύμα της "γενναιοδωρίας" του για ένα άχρηστο καροτσάκι που ποτέ δεν έδωσε! Τώρα δεν έχει πώς να το ξεφορτωθεί και παρουσιάζει τον εαυτό του ως αξιολύπητο για το γεγονός αυτό. Δεν θα ξαναχαρίσει τίποτε ενώ ποτέ δεν χάρισε τίποτε!!.

Εργασίες

1. Να συμπληρώσετε το φύλλο εργασίας.
2. Ομαδική: Να φτιάξετε ένα πολυτροπικό κείμενο με θέμα τη φιλία.
3. Να αναφέρετε διαχρονικά παραδείγματα φιλίας.
4. Να αναφέρετε λογοτεχνικά κείμενα που έχετε διαβάσει ή γνωρίζετε με θέμα τη φιλία. (www.filologikigonia.weebly.com)